

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2019 r.

Pozycja 88

POSTANOWIENIE z dnia 20 lutego 2019 r. Sygn. akt Ts 145/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak – przewodniczący i sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski
Andrzej Zielenacki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej R.B.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 11 lipca 2016 r. (data nadania) R.B. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że:

– art. 541 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (ówcześnie: Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; obecnie; Dz. U. z 2018 r. poz. 1987; dalej: k.p.k.) w zakresie, w jakim „Sąd Najwyższy opierając się na innym rozstrzygnięciu niż wyrok skazujący, wyłączającym możliwość sądowego stwierdzenia, czy doszło do popełnienia przestępstwa, ze względu na przedawnienie karalności, nie dąży do ustalenia stanu faktycznego i uprawdopodobnienia okoliczności popełnienia przestępstwa, będącego przesłanką wznowienia postępowania”, jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji;

– art. 544 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim „dopuszcza nieograniczoną możliwość zmiany składu sądu przy rozpoznawaniu wniosku o wznowienie, co powoduje iż [s]karżący nie ma gwarancji, iż każdy z sędziów, w sposób pełny i rzetelny zapoznał się z aktami postępowania o wznowienie”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji;

– art. 546 k.p.k. w zakresie, w jakim „dopuszcza do wydania decyzji dotyczącej odmowy zapoznania się przez sąd rozpoznający wnioski o wznowienie postępowania z aktami postępowań wskazanymi przez [s]karżącego, a co do których skarżący zaznaczył, iż nie miał dostępu do nich”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji;

– art. 547 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim narusza „prawo do skutecznego środka odwoławczego do właściwego organu państwowego”, jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 26 czerwca 2017 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania biegu skardze konstytucyjnej. Na etapie wstępnego rozpoznania skargi Trybunał ustalił bowiem, że zarzut naruszenia art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji przez zaskarżony art. 541 k.p.k. polega w istocie na polemice z rozstrzygnięciem sądu wydanym w indywidualnej sprawie skarżącego, czego analiza pozostaje poza zakresem właściwości Trybunału Konstytucyjnego.

W odniesieniu do zarzutu niezgodności art. 544 § 2 k.p.k. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Trybunał ustalił, że skarżący nie wykazał, aby w jego sprawie zaistniały okoliczności, z którymi wiąże niekonstytucyjność kwestionowanego przepisu.

Oceniając zasadność zarzutu niezgodności art. 546 k.p.k. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji, Trybunał ustalił, że skarżący dąży do przeprowadzenia weryfikacji podstaw rozstrzygnięcia wydanego przez sąd w jego sprawie, nie zaś zgodności powołanego przepisu k.p.k. ze wskazanym wzorcem konstytucyjnym. W odniesieniu zaś do zarzutu naruszenia art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji przez art. 547 § 1 k.p.k., Trybunał ustalił, że skarżący nie przekonał o niesłuszności utrwalonego poglądu, że do skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej niezbędne jest wyczerpanie drogi prawnej przez uzyskanie prawomocnego wyroku wydanego na podstawie kwestionowanego przepisu. Trybunał ustalił więc, że także w tym zakresie skarga przybrała charakter abstrakcyjny.

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł zażalenie w ustawowym terminie. Skarżący podniósł zarzut naruszenia przez Trybunał:

– art. 61 ust. 4 pkt 1-3 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), ze względu na bezzasadność odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu;

– art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK ze względu na „brak wydania (...) postanowienia o nadaniu dalszego biegu skardze konstytucyjnej (...) w sytuacji wystąpienia przesłanek do nadania jej dalszego biegu i rozpoznania (...) z uwagi na oczywistą zasadność”.

Zarządzeniem sędziego Trybunału z 6 września 2017 r., wydanym na podstawie art. 130 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w związku z art. 36 u.o.t.p. TK, pełnomocnik skarżącego został wezwany do uzupełnienia braku formalnego polegającego na braku podpisu pod zażaleniem oraz załączenia właściwej liczby odpisów. Pismem z 29 września 2017 r. pełnomocnik uzupełnił wskazany brak.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał rozpatruje zażalenie w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Celem rozpoznania zażalenia jest ustalenie, czy w zakwestionowanym postanowieniu Trybunał trafnie zidentyfikował przesłanki odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W wyniku rozpoznania zażalenia Trybunał ustalił, że zaskarżone postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu wydane zostało w sposób prawidłowy oraz że zarzuty podniesione w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ nie podważają przesłanek wydania zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Ze względu na tożsamość argumentacji w zakresie odmowy nadania skardze dalszego biegu, Trybunał przeprowadził łącznie analizę zarzutów naruszenia art. 61 ust. 4 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 2-4 oraz naruszenia art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK w odniesieniu do art. 541 k.p.k., art. 544 § 2 k.p.k. oraz art. 546 k.p.k.

W ocenie Trybunału skarżący ograniczył się do powtórzenia w zażaleniu argumentacji zawartej pierwotnie w skardze konstytucyjnej. Nie odniósł się tym samym do ustaleń Trybunału, które legły u podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu. Skarżący sformułował ponadto zarzut, że „Trybunał Konstytucyjny nie rozpoznał w sposób prawidłowy naruszenia konstytucyjnych praw i wolności skarżącego”. Niemniej jednak, wyrażona w ten sposób krytyka postanowienia Trybunału nie została podbudowana przez skarżącego niezbędnym uzasadnieniem. Trybunał przypomina, że istotą zażalenia na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu jest wskazanie argumentów podważających prawidłowość ustaleń poczynionych w kwestionowanym postanowieniu. Poglądy i oceny skarżącego wyrażane w tym zakresie w zażaleniu bez precyzyjnego uzasadnienia nie mogą zatem zostać uwzględnione.

Istotną kwestią, w zakresie której skarżący nie zgodził się ze stanowiskiem Trybunału, jest brak wyczerpującego drogę prawną ostatecznego orzeczenia wydanego na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. Skarżący podtrzymał w tym zakresie pierwotnie przedstawioną w skardze opinię, że nie można od niego oczekiwać wyczerpania nieistniejącej drogi prawnej. Trybunał wskazuje, że zarzut ten nie znajduje uzasadnienia w kontekście analizowanej skargi i podtrzymuje w tym zakresie stanowisko wyrażone w zakwestionowanym postanowieniu. Zarówno bowiem w skardze konstytucyjnej, jak i w analizowanym zażaleniu skarżący podniósł, że art. 547 § 1 k.p.k. wyłącza możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie, które w jego sprawie wydał Sąd Najwyższy 30 września 2015 r. o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania (sygn. akt [...]). Zarzut ten ma jednak charakter abstrakcyjny, ponieważ jak trafnie wskazał Trybunał, wyczerpanie drogi prawnej dla skutecznego wniesienia skargi konstytucyjnej w analizowanej sprawie oznaczałoby uzyskanie prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie wolności lub praw skarżącego wydanego na podstawie skarżonego przepisu. Skarżący jako ostateczne rozstrzygnięcie uznaje tymczasem wskazane wyżej postanowienie Sądu Najwyższego. Tym niemniej nie zostało ono wydane na podstawie art. 547 § 1 k.p.k., lecz zostało wsparte na innych podstawach przesądzających o oddaleniu wniosku skarżącego o wznowienie postępowania. Trybunał zasadnie ustalił zatem, że w odniesieniu do tego zarzutu skarga konstytucyjna nie może podlegać merytorycznemu rozpoznaniu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK postanawia jak w sentencji.